

Jaaroverzicht 2020

IVN-KNNV afdeling Assen

Colofon

KNNV

De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging is de landelijke vereniging voor veldbiologie en richt zich op natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming.

De belangrijkste activiteiten van de KNNV afdeling Assen zijn inventarisatieprojecten, excursies, lezingen en cursussen, zie <https://www.knnv.nl/assen>

IVN

Het IVN is de vereniging voor natuur- en milieueducatie.

Het IVN draagt bij aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, landschap en milieu, zie <https://www.ivn.nl/afdeling/assen>

Werkgroepen

Plantenwerkgroep KNNV, contact Cees van Roozendaal, ceesvanr2001@yahoo.com

Insectenwerkgroep KNNV, contact: Henk Pijpers, hcpijpers@hetnet.nl

Mossenwerkgroep KNNV, contact: vacant

Vogelwerkgroep KNNV, contact: Hans Dankbaar, hans.dankbaar@freeler.nl

Natuurwerkgroep KNNV, contact: Paul Hitzert, p.a.hitzert@home.nl

Sieralgenwerkgroep KNNV, contact: Marien van Westen, mvanwesten@home.nl

Werkgroep Natuurfotografie KNNV, contact Ton van de Vis, tonvandevis@gmail.com

Natuurgidsen IVN (de Berenkuil): contact Johan Wessel

IVN Scharrelkids – de Zevenster, contact vacant

Nestkasten IVN, familie Huisman, contact: frankhuisman@hotmail.com

Sinds 1 januari 2016 werken de afdelingen IVN en KNNV Assen nauw samen, voor zover dat statutair mogelijk is.

Er is een gezamenlijk bestuur bestaande uit:

voorzitter: Jaap van Roon

secretaris: Bert Evers KNNV afdeling Assen

E: secretaris@assen.knnv.nl

secretaris: Jaap van Roon, IVN afdeling Assen

E: secretaris@ivnassen.nl

penningmeester/ledenadministratie: Ellen Kerkhof, KNNV afdeling Assen

E: penningmeester@assen.knnv.nl

Penningmeester/ledenadministratie: Geke Kooistra, IVN afdeling Assen

E: ivn-assen@hotmail.com

natuurhistorisch secretaris: Kai Waterreus,

E: kai.waterreus@knnv.nl

leden: Frank Huisman, Cees van Roozendaal, Hans Kuiperij, Henk Blouw

PR via Birgitta Marijnissen, E: PR@ivnassen.nl

Jaarbijdragen

KNNV: € 28,00 per jaar (jeugdlid € 16), huisgenootlid = €11 en cursuslid = €15

rekening NL21INGB0001021731 tnv KNNV afdeling Assen

IVN: € 24 per jaar (huisgenootlid € 14), rekening NL64TRIO0390468797 tnv IVN afdeling Assen

Links naar de diverse media

Website IVN-Assen : www.ivn.nl/afdeling/assen

Website KNNV-Assen : assen.knnv.nl

Facebookpagina : <https://www.facebook.com/ivnassen>

Twitter IVN/KNNV : <https://twitter.com/ivnknnv>

Inleiding

Ook dit jaar presenteren wij graag een overzicht van onze activiteiten in het afgelopen jaar.

Zoals gebruikelijk stellen wij de waarnemingen over de natuur in en om Assen beschikbaar aan de beherende instanties.

Via cursussen en excursies willen wij de inwoners van Assen meer betrekken bij de natuur in hun omgeving. Uit het grote aantal deelnemers blijkt dat veel mensen open staan voor de natuur in hun omgeving.

In dit jaaroverzicht is te zien dat het nog altijd redelijk goed gaat met de natuur in dit deel van Drenthe.

Inhoud

Bestuursverslag 2020

KNNV	pag 4
IVN	pag 6

Werkgroepen

Nestkastenproject Asserbos	pag 9
Werkgroep nestkasten	pag 11
Vogelwerkgroep	pag 13
Lofar-gebied	pag 19
Steenuilenwerkgroep	pag 20
Huiszwaluwen	pag 22
Plantenwerkgroep	pag 24
Natuurwerkgroep	pag 27
Nieuwsbrief	pag 28

Kort bestuursverslag KNNV 2020

Samenstelling Bestuur

Naam: --	Functie: Voorzitter	Formeel vacant
<i>Jaap van Roon treedt op als voorzitter van de gezamenlijke besturen van KNNV en IVN Assen</i>		
Naam: Ellen Kerkhof	Functie: Penningmeester en Ledenadministratie	Aftredend 2023
Naam: Bert Evers	Functie: Secretaris	Aftredend 2021
Naam: Kai Waterreus	Functie: Natuurhistorisch secretaris	Aftredend 2023
Naam: Cees van Roozendaal	Functie: Algemeen lid	Aftredend 2023
Naam: Henk Blouw	Functie: Algemeen lid	Aftredend 2024

Bestuurszaken

Het bestuur vergaderde in 2020 5 maal, telkens samen met het bestuur van IVN Assen in een gezamenlijke vergadering. De functie van voorzitter wordt ingevuld door Jaap van Roon van het IVN-Assen. De gezamenlijke bestuursvergaderingen van de KNNV en het IVN worden door hem geleid en hij treedt ook op als het “gezicht naar buiten”.

Onderwerpen van de bestuursvergaderingen waren onder meer de verdere invulling van de samenwerking, gezamenlijke (publieks)activiteiten en communicatie en in het bijzonder de maatregelen in verband met de corona-problematiek.

KNNV-Assen en IVN-Assen blijven vooralsnog als twee verenigingen naast elkaar bestaan. Ze maken beide deel uit van landelijke verenigingen, elk met hun eigen afdracht. Ingezet is vooral op het vormgeven en uitvoeren van een gemeenschappelijk activiteitenprogramma en op een gemeenschappelijke publiciteit en PR. Voor naar buiten en voor de leden wordt de naam IVN-KNNV-Assen gebruikt. Voor deelname aan ledenactiviteiten is het lidmaatschap van één van beide organisaties voldoende. Alle activiteiten staan open voor de leden van beide organisaties.

Ledenvergadering 2020

In 2020 is de aanvankelijk geplande ledenvergadering in maart niet doorgegaan vanwege de inmiddels van kracht geworden corona-maatregelen. Een schriftelijke algemene ledenvergadering is uiteindelijk gehouden in november 2020.

De leden van KNNV afdeling Assen hebben ingestemd met de verslaglegging over het jaar 2019 en (op advies van de kascontrolecommissie) het bestuur decharge verleend over het jaar 2019. Tevens hebben de leden van KNNV afdeling Assen ingestemd met de begroting voor respectievelijk het jaar 2020 en 2021 en de in dat verband voorgestelde contributiemaatregel.

Er is gevraagd wie er belangstelling heeft om toe te treden als lid voor de kascontrolecommissie 2021. Hierop hebben geen leden gereageerd. Aangezien Peter Klomp heeft ingestemd met het nog één jaar aanblijven als lid van de kascontrolecommissie, zullen hij en Dick Vuijk de jaarstukken over 2020 nog controleren. Voor de controle van de stukken over 2021 moet nog een oplossing komen.

Er is gevraagd naar belangstellenden voor een functie in het bestuur van KNNV afdeling Assen (het laat zich aanzien dat de functie van secretaris vacant komt). Hierop hebben geen leden gereageerd.

Externe betrekkingen

Het bestuur investeert in goede contacten met de Gemeente Assen. Vanuit het bestuur wordt deelgenomen aan de overleggen van de Gebruikersgroep van het DCA (Duurzaamheidscentrum Assen). Daarnaast onderhouden we contacten met Stichting Het Drents Landschap (onder meer over de groenvoorziening in de gemeente Assen) en met Staatsbosbeheer (via de Natuurwerkgroep en de Vogelwerkgroep).

Activiteiten 2020

Door de corona-problematiek zijn veel activiteiten in 2020 niet doorgegaan. In januari 2020 heeft de traditionele nieuwjaarswandeling plaats gehad. Aan deze activiteit deden 38 deelnemers mee, waarvan 64% van de KNNV en 36% van het IVN. Later in de maand heeft een tuinvogelcursus plaatsgevonden als voorbereiding op de jaarlijkse tuinvogeltelling. Aan de cursus deden 22 deelnemers mee, waarvan 1 lid van de KNNV. In de zomer van 2020 heeft een vlindercursus plaats gehad binnen de mogelijkheden die de inmiddels van kracht geworden maatregelen ons boden. In totaal waren er 10 deelnemers, waarvan geen KNNV-leden.

Verdere activiteiten waren in 2020 niet meer op verantwoorde wijze te organiseren. Deels zijn deze afgelast en doorgeschoven naar 2021. Later in het jaar zijn geen activiteiten meer georganiseerd.

Werkgroepen.

De IVN-KNNV-afdeling Assen heeft 6 werkgroepen: De vogel-, planten-, insecten-, natuurbeheer- en natuurfotowerkgroep en de werkgroep nestkasten. Van de werkgroepen zijn de vogel- en de plantenwerkgroep het meest actief. Deelname aan de werkgroepen staat open voor leden van zowel KNNV als IVN. Jaarverslagen van de werkgroepen worden gepubliceerd op de website van KNNV afdeling Assen en verslagen van activiteiten zijn verschenen in de nieuwsbrieven.

Publiciteit

-De Nieuwsbrief verscheen in 2020 maandelijks. Redactie: Ton van de Vis en Theo de Grijs.

De Nieuwsbrief heeft een eigen e-mailadres nieuwsbrief.ivn.knnv@gmail.com. Aan de leden zonder e-mailadres wordt (op verzoek) een papieren versie verstuurd.

-Publieksvoorlichting: Birgitta Marijnissen (IVN) verzorgde de persberichten van zowel KNNV als IVN. Zij is coördinator achter alle PR-activiteiten.

-IVN-KNNV Assen heeft een eigen facebookpagina: <https://www.facebook.com/ivnassen/>.

-Een Twitteraccount is er ook, verzorgd door Cindy de Jonge: <https://twitter.com/ivnknnv>.

Ledenaantal

Het ledenaantal per 1-1-2021 bedroeg 173. Per 1-1-2020 was dit 164. KNNV afdeling Assen heeft 1 erelid in de persoon van Peter Klomp.

Bestuurlijk Jaarverslag 2020 IVN

Het bestuur van de IVN-afdeling Assen ging met drie bestuursleden het jaar 2020 in. In het bestuur zaten: Geke Kooistra (penningmeester en ledenadministratie), Hans Kuiperij (algemeen bestuurslid) en Jaap van Roon (secretaris, tevens waarnemend voorzitter). Ná de ALV van 10 november meldde Frank Huisman zich aan en nam deel aan vergaderingen. Bij de meeste bestuursvergaderingen met KNNV was Birgitta Marijnissen (PR) ook aanwezig.

De Jaarvergadering-2020 was op 31 maart 2020 gepland, maar kon door de Corona-uitbraak niet gehouden worden. Bij Koninklijk Besluit van 22 april 2020 is een tijdelijke opschorting geregeld voor verenigingen om hun Jaarvergadering een half jaar uit te stellen, dan wel langs elektronische weg te laten verlopen (art. 6 en 7).

Het bestuur heeft ervoor gekozen om de Jaarvergadering-2020 te laten plaats vinden tijdens de geplande Ledenvergadering-2020, te weten op 10 november 2020 en heeft dit aan de leden in de Nieuwsbrief van augustus 2020 meegedeeld. Echter maakte de 2de golf van de Corona-pandemie ook deze vergadering onmogelijk. Het bestuur heeft vervolgens door middel van een schriftelijke consultatie om de mening van de IVN-leden gevraagd.

Via deze consultatie in plaats van een Algemene Ledenvergadering (ALV) hebben 31 leden gereageerd, dat is circa 23% van het huidige aantal leden. Via een zevental vragen werden de diverse stukken, zoals Jaarverslag-2019, Jaarrekening-2019 en de Begroting-2021 (inclusief de hoogte van de contributie) goedgekeurd.

Ook is via deze schriftelijke raadpleging mandaat verkregen voor het verlengen met één jaar van de zittingstermijnen als bestuurslid van Geke Kooistra en Jaap van Roon. Er hebben zich drie nieuwe leden voor de kascommissie aangemeld. Korte tijd na afloop van de vergadering heeft Frank Huisman zich aangemeld als aspirant bestuurslid.

Er zijn in 2020 een tweetal jubilea te vieren van onze leden, te weten van Joop Smittenberg (50 jaar) en van Wilfred de Jong (25 jaar). Vanwege de Corona heeft de viering van hun jubileum niet tijdens de Ledenvergadering in november plaatsgevonden, maar is uitgesteld.

Bestuursvergaderingen met KNNV:

Gedurende het jaar 2020 zijn er vijf vergaderingen geweest, samen met KNNV-Assen. De vergaderingen van deze koepel staan onder voorzitterschap van Jaap van Roon. Daarnaast hebben de IVN-bestuursleden vergaderd ter voorbereiding van Jaar- en Ledenvergadering.

Vanaf maart 2020 is er steeds digitaal vergaderd (via ZOOM).

DC-Assen: twee keer per jaar wordt er een overleg met gebruikers (klankbordgroep) van het DCA georganiseerd, waaraan we vanuit het bestuur deelnemen. Deelnemer vanuit het IVN is Jaap van Roon). Echter alle geplande overleggen in 2020 zijn uitgesteld en geannuleerd.

Afd. IVN-Assen heeft in 2016 aan het DCA een geschenk aangeboden, in de vorm van een bijdrage aan (een deel van) de aan te leggen tuin. In 2020 zijn de werkzaamheden vervolgd. Er was vanuit de gereserveerde bijdrage voor deze tuin nog een bedrag over, wat we wilden inzetten voor het plaatsen van een bank. Maar inmiddels staan er meerdere bankjes en heeft het bestuur -in overleg met de familie Huisman- gekozen voor een bank langs de route waar Arie Huisman gedurende 50 jaar nestkastjes onderhield. Deze bank is op 28 november 2020 onthuld door Mw. Huisman.

Publieksactiviteiten 2020:

Er is in het begin van dit jaar weer een nieuwe folder gemaakt en verspreid met onze geplande activiteiten in 2020. Echter vanaf begin maart zijn alle activiteiten stopgezet en is het effect van de folder derhalve niet meetbaar.

Op zaterdag 11 januari 2020 werd de jaarlijkse snertwandeling gehouden, waaraan 36 leden deelnamen. Kai Waterreus en Jaap van Roon hebben deze wandeling voorbereid in Eext bij het Landgoed Terborgh. Na afloop wachtte ons een heerlijke snertmaaltijd in Restaurant Rikus in Eext. Heleen Medema werd (met een boek over Spitsbergen) bedankt voor haar redactiewerk voor de Nieuwsbrief in de afgelopen jaren.

Dit jaar is ingezet op het geven van meerdere korte cursussen en minder op losse excursies. Hierbij proberen we aansluiting te vinden met landelijke thema's, zoals tuinvogeltelling, enz.

Natuurgidsenopleiding Drenthe 2020-2021

Eind januari startte de Natuurgidsenopleiding Drenthe 2020-2021, welke onze afdeling startte samen met de IVN-afdeling Roden / Norg. Deze opleiding begon met 30 cursisten, waarvan acht lid van onze afdeling waren. Vanaf het begin is gestimuleerd dat de deelnemers een onderzoeksgebied zouden kiezen en op zoek zouden gaan naar een mentor. Eveneens werd gezocht naar begeleiding voor hun Snuffel- en Doestage bij de afdeling of elders.

Na 1,5 maand kwam helaas de eerste lockdown, welke contacten en activiteiten behoorlijk inperkte. De onderzoeksgebieden konden wel geïnventariseerd worden, maar de activiteiten werden bijna allemaal afgelast tot in de maand juni. Middels zoom-lessen werd geprobeerd om de lessen voort te zetten, maar het contact met docenten werd als waardevol ervaren.

Via inhaallessen in juli, augustus en september werd de achterstand ingehaald, totdat eind oktober de tweede lockdown zich aankondigde. Deze gaf sterke beperkingen aan buiten-lessen (excursies) en raakte daarmee het hart van deze opleiding.

Binnenlessen waren mogelijk tot medio december, en werden deels ingevuld met extra binnenlessen. Maar toen dat ook werd beperkt tot zoom-lessen heeft het Opleidingsteam besloten om de lessen op te schorten en de einddatum van juli 2021 te verlaten.

Kinderactiviteiten:

Vanaf 2016 werd meer en meer gebruik gemaakt van de faciliteiten van het DCA. Elke laatste zondag van de maand verzorgde IVN de Scharrelkids tot 2019 daarbij een thema-activiteit. Dit kreeg meer en meer het karakter van een inloop-activiteit. De kinderactiviteiten worden nu georganiseerd vanuit het DCA-team en IVN biedt (hulp bij) een activiteit aan.

Meerdere Natuurgidsen in Opleiding hebben meegewerkt bij de voorbereiding van enkele kinderactiviteiten, welke echter zowel in de eerste als in de tweede lockdown werden afgelast. Bij de Paddenstoelenactiviteit werd wel de mogelijkheid geboden om via de website een spel te downloaden en individueel -als gezin- op zoek te gaan naar paddenstoelen (Kinderbingo).

Jeugdactiviteiten in 2020

Aantal kinderen

10 Juni: Slootjesdag (*landelijk afgelast in verband met Corona*)

25 oktober: Paddenstoelenbingo (*digitaal, ter vervanging bijeenkomst*)

Werkgroepen.

De IVN-KNNV-afdeling Assen heeft 6 werkgroepen: werkgroep Vogelkasten, de vogel-, planten-, insectenwerkgroep en de natuurfotowerkgroep en de natuurbeheer-werkgroep. Deelname aan de werkgroepen staat open voor leden van zowel KNNV als IVN.

De jaarverslagen van de werkgroepen staan in de Nieuwsbrieven en op de websites van IVN-Assen en/of KNNV-Assen.

Public Relations:

- PR vormt een belangrijk middel om de doelgroep attent te maken op onze activiteiten. Birgitta Marijnissen is de coördinator achter de PR-activiteiten.
- De maandelijkse digitale Nieuwsbrief wordt samen met KNNV opgesteld en hierover krijgen we goede respons.
- In 2020 is een (digitaal) Jaaroverzicht-2019 verschenen met alle activiteiten in 2019.
- IVN-KNNV Assen heeft een facebookpagina: <https://www.facebook.com/ivnassen/>. Eind 2019 heeft Ina Brands aangegeven als beheerder Facebook te willen stoppen.
- Een Twitteraccount wordt verzorgd door Cindy de Jonge: <https://twitter.com/ivnknnv>.

IVN Nederland:

De Drentse afdelingen worden in de Landelijke Raad vertegenwoordigd door de afdeling van dienst. Als vaste vertegenwoordiger voor drie jaar namens de regio Drenthe is al eerder de heer Bert van der Pol benoemd, om zo de continuïteit beter te waarborgen. Belangrijk item was het onderzoek naar de mogelijkheid om Vereniging en Stichting weer als een geheel te plaatsen, in feite zoals dit voor de splitsing in 2000 was.

IVN Regio Drenthe:

Op 2 juni 2020 was het (uitgestelde) Bestuurlijk Overleg (BO) in 'De Veldhoeve' te Orvelte. Hieraan heeft de secretaris deelgenomen. Marit Stokkentreeff nam afscheid als vrijwilligers-consulent en zij wordt opgevolgd door Mw. Henny Greven (H.Greven@ivn.nl). Tevens geeft Bert aan, dat hij graag een vervanger wil gaan inwerken als Drentse vertegenwoordiger in de LR, omdat zijn termijn van drie jaar binnenkort verloopt.

Op 3 oktober 2020 was het Bestuurlijk Overleg (BO), wederom in 'De Veldhoeve' te Orvelte. De secretaris was (via ZOOM) aanwezig en Herman Dirksen als cursist NGO. In 2021 blijft Peize afdeling van dienst. In de middag werd een workshop "Eten uit de Natuur" gegeven door Tim Horneman.

Ledenverloop:

We begonnen op 1 januari 2020 met 143 leden: 1 erelid, 125 reguliere leden, 10 donateurs en 7 huisgenootleden.

In de loop van het jaar zijn er diverse opzeggingen geweest, totaal 10. De redenen waren: 2 leden zijn overleden, 2 leden geen tijd, 3 leden zijn verhuisd, 1 lid voelden zich niet meer actief bij IVN betrokken, 2 onbekend

Dit jaar konden we veel nieuwe leden verwelkomen, in totaal 12 leden.

1 lid via NGO, 3 vanwege verhuizing lidmaatschap overgezet naar Assen, 8 onbekend

Dat brengt ons ledental op 31 december 2020 op 145: 1 erelid, 128 reguliere leden, 9 donateurs en 7 huisgenootleden. Voor 2020 bedraagt de aanwas 2 leden.

Nestkastenproject Asserbos, door Helen Schepp

In 2020 ben ik begonnen met het nestkastproject in het Asserbos. Bij een nestkastproject worden de jongen en de ouders die op het nest zitten geringd. Door dit jaarlijks te doen kan je een beeld krijgen van het broedsucces en de verspreiding van de nestkastbroeders. De eerste ronde heb ik samen met Frank Huisman, zijn zoon Marijn en met Frank Pardoel gelopen. In verband met de corona maatregelen liepen we in twee teams van twee. De eerste ronde waren nog veel jongen niet uit het ei en de jongen die wel waren uitgekomen waren nog te klein. Je mag de jongen pas ringen vanaf dag 7 en in de meeste gevallen niet later dan dag 12, om te voorkomen dat ze vroegtijdig het nest verlaten. Daarom ben ik nog twee keer terug gegaan om de jongen te ringen. De eerste keer met een aantal leden van de KNNV bmp-groep 1b. En de tweede keer met Frank Pardoel. Hoewel de jongen nog wat kaal zijn kan je al goed zien welke soort het is. Mocht er al enige twijfel zijn dan zitten de ouders vaak in de boom bij de nestkast te protesteren. In eerste instantie haalde ik steeds alle jongen uit het nest. Maar omdat de kasten in het Asserbos zo hoog hangen blijven veel ouders doorvoeren, normaal als de kasten laag hangen doen ze dat niet. Nadat ik dit had opgemerkt heb ik besloten steeds de helft uit het nest te halen zodat de andere helft doorgevoerd wordt. Wel zo fijn een volle buik.

boomklever

spreeuw

koolmees

pimpelmees

De jongen worden elk geringd met een uniek nummer. Van elk jong wordt de soort genoteerd, de leeftijd bepaald en het gewicht opgemeten. Als er een volwassen vogel wordt geringd wordt tevens de vleugellengte opgemeten en het geslacht genoteerd. Zoals te zien is op de foto wordt voor het wegen de vogel in een pvc buisje gestopt. Zo blijven ze mooi rustig op de weegschaal staan. De opening van de pvc buis is iets groter dan dat van de nestkastopening. Ze kunnen dus niet klem komen te zitten!

De vogel wordt geringd

En gewogen

In totaal zijn er dit jaar 122 jongen en 14 ouders geringd. Het is nu afwachten tot volgend jaar. Tijdens de eerste schoonmaakronde van de kasten komen we er al achter of alle jongen zijn uitgevlogen. Van de jongen die zijn uitgevlogen is het natuurlijk reuze spannend om te zien of ik ze weer tegenkomen. Vermoedelijk zal een deel van de jongen in het Asserbos blijven, een deel zal vertrekken en natuurlijk zijn er ook redelijk wat jongen die het eerste jaar niet overleven. Het duurt een aantal jaren om hier echt wat over te kunnen zeggen.

Ringvangsten Asserbos		
Ringer	Helen Schepp	
Jaar 2020		
	Totaal	Waarvan nestjong
Boomklever	16	15
Koolmees	59	56
Pimpelmees	57	47
Spreeuw	4	4
Totaal	136	122

Werkgroep nestkasten door Frank en Marijn Huisman

Door de Corona regels kon Rene Reijntjes deze keer helaas niet mee en moesten mijn zoon en ik de jaarlijkse inventarisatie van de 80 nestkasten in het Asserbos op ons nemen.

We hadden er goed weer bij en werden – op gepaste afstand – vergezeld door Helen Schepp en Frank Pardoel. Helen is dit jaar gestart met het ringen van ouders en jongen die aangetroffen worden in de kasten. Frank P. loopt “stage” bij de werkgroepen voor de opleiding tot Natuurgids die hij momenteel volgt en kan zo mooi twee aspecten van vogelonderzoek meemaken.

Er moest wel wat geïmproviseerd worden, want we konden deze keer geen ladders en kruiwagens lenen van de gemeente, omdat het Duurzaam-

heidscentrum en de kinderboerderij door de Corona regels gesloten waren. Omdat ik een kleinere ladder heb mogen aanschaffen én omdat ik zelf ook nog een (grote en wat onstabiele) ladder had, hebben we toch 74 van de 80 kasten kunnen controleren.

Kasten die te hoog hingen, hebben we deze keer links laten liggen. Het nestresultaat was te vergelijken met voorgaande jaren. De mezen hebben weer stuivertje gewisseld qua aanwezigheid en er was weer een spreeuw in een kastje met een groot vlieggat (veroorzaakt door spechten). De bonte vliegenvanger en de gekraagde roodstaart ontbraken dit jaar in het geheel, zoals dit vaak het geval is.

Inspectie nestkastenresultaat per jaar

	20	18	20	19	20	20
Soort	#	%	#	%	#	%
Pimpelmees	27	34	23	29	24	32
Koolmees	24	30	22	28	27	36
Boomklever	12	15	7	9	6	8
Spreeuw	2	3	1	1	1	1
Gekr. Roodstaart	0	0	2	3	2	3
Bonte vliegenvanger	0	0	1	1	1	1
Onbekend/nestbegin	3	4	13	16	4	5
Leeg	12	15	11	14	12	16
Niet gecontroleerd	0	0	0	0	6	8
eieren/jongen	500	90	135	330	403	87

Inventarisatie IVN nestkasten Asserbos op 3 mei 2020

Soort	Aantal	Ei	Jong	Geringd
Koolmees	27	186	30	3
Pimpelmees	24	226	26	8
Boomklever	6	5	25	1
Spreeuw	1	0	5	1
Onbekend	1	6	1	0
Nest in aanbouw	3	0	0	0
Leeg (mezenkasten)	7	0	0	0
Leeg (spechtenkasten)	5	0	0	0
Niet gecontroleerd	6	0	0	0
Totaal	80	403	87	12

We hebben dit jaar ook drie goede spechtenkasten opgehangen, echter zonder resultaat. Deze kasten zijn uitgeholde berkenstammen met een klein gaatje. Hier kunnen geen mezen doorheen, maar het gaatje schijnt spechten aan te zetten tot het maken van een gat en (hopelijk) een nest. We hebben de kasten pas in maart opgehangen. Wellicht hebben de spechten wat tijd nodig om deze kasten te ontdekken /te vertrouwen. We zullen het volgend jaar hopelijk zien.

Daarnaast hadden we de twijfelachtige eer om voor het eerst een dodelijk slachtoffer van een marter aan te treffen in een kast. Dit konden we vaststellen omdat er nestmateriaal uit het kastje hing, er krabsporen aan de binnenkant van het deksel zaten, het nest in de kast totaal overhoop gehaald was en er een dode koolmees onder in het kastje lag...

Omdat we tijdens de onderhoudsronde in maart drie kastjes telden waar nestmateriaal uit het vlieggat hing en we ook niet weten hoeveel kastjes last hebben van marters (dode ouders/jongen/ verlaten nesten) zullen we hier later dit jaar maatregelen voor moeten treffen. Welke maatregelen dat zijn moeten we nog gaan bekijken, maar een gewaardeerd IVN lid heeft al een oplossing aangedragen. Tegelijk met deze operatie zullen we ook de nestkastjes die erg hoog hangen lager gaan plaatsen zodat we met een kleinere ladder toekunnen en het gevaar op letsel afneemt.

Eieren en jongen van koolmees en pimpelmees

Vogelwerkgroep

Amerbrugje

Vergeleken met de voorgaande jaren zijn er duidelijk meer territoria bezet door meersoorten dan de laatste jaren het geval is geweest. Toch is het aantal broedende soorten niet veel groter dan de voorgaande jaren. Het aantal territoria van de fitis is weer ongeveer verdubbeld tot 19 territoria. Ook de tjiftjaf heeft weer een goed seizoen gehad. Interessant is te melden dat voor het eerst sinds de tellingen in 1986 zijn gestart, een appelvink en een kuifmees een territorium hebben ingenomen. Wij hopen dat de bonte vliegenvanger weer terug zal keren, nu er in elk geval 1 territorium is vastgesteld.

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	319	270	268	285	325
soorten	59	60	56	55	61
broedend	52	48	45	49	52

Amerstukken

Opmerkingn bij BMP telling 2020

De BMP B+ resultaten vergelijkbaar met 2017

Er zijn wel enkel opvallende verschillen. Het aantal broedgevallen van de kievit is gestegen van 2 naar 6 broedgevallen. Die van de Grote Bonte Specht is van 4 naar 8 gegaan. Er zijn opvallend veel broedgevallen Gele Kwikstaart gemeld 16. De vraag is nog of dit juist is. Er zijn veel meer grasmussen (10-24) en geelgorzen gemeld (11-19). De graspieper kende een sterke terugval van 24 naar 14.

jaar	2017	2020
territoria	132	141
soorten	40	44
broedend	31	30

Amerdiepje

Met 412 territoria is er een duidelijke toename vergeleken bij 2018; aantal broedende soorten ook toegenomen van 47 naar 58 gestegen.

De meest algemene soorten zoals Tjiftjaf, Grasmus, Koolmees, Vink, Merel, Winterkoning, Zwartkop, Fitis, zijn goed vergelijkbaar met 2018

Nieuwkomers zijn Dodaars, Kwartel, Ransuil, Zwarte Mees, Kuifmees, Goudvink.

Er zijn geen broedgevallen gemeld in 2020 vergeleken met 2018 van Buizerd, Kievit, Zwarte Kraai, Gekraagde Roodstaart, Roodborst tapuit

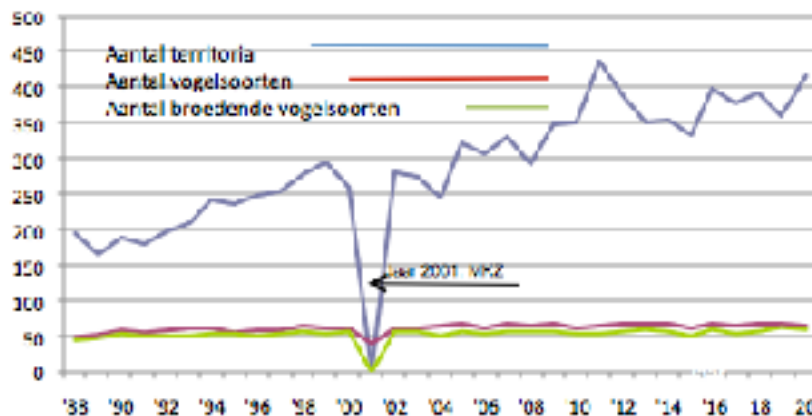
Er is een toename in broedgevallen van Matkop 1 -4; Fitis 6-28; Winterkoning 24-40; Boompieper 16-26; Rietgors 0-4

Er is een afname aantal broedgevallen van Boomklever 5-1; Zanglijster 15-9; Heggemus 5-1.

jaar	2018	2020
territoria	327	412
soorten	47	58
broedend	39	46

Lageveld

In het Lageveld zijn geen grote verschuivingen waargenomen. Maar ook hier is het aantal broedende fitissen dit jaar flink toegenomen tot 35 paar. Sprinkhaanzanger en paapje konden weer eens genoteerd worden als broedvogel. Dat het gebied zich mooi ontwikkeld is te zien aan de onderstaande grafiek

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	400	379	395	361	418
soorten	67	65	68	67	66
broedend	60	55	58	63	61

De Holmers, door Willem Schuurman

Het aantal territoria, waargenomen soorten en broedende soorten is min of meer te vergelijken met voorgaande jaren. Opvallend is echter wel de toename in aantal waargenomen soorten zonder een toename in broedgevallen

Nieuwe broedgevallen zijn er van de Appelvink, Braamsluiper en Ringmus

Niet gebroed vergeleken met 2019 zijn Bonte Vliegenvanger, Boomklever, Glanskop, Houtsnip, Roerdomp, Staartmees

Sterk gestegen in waargenomen territoria zijn Blauwborst en Boomkruiper

Soorten die sterk achteruit gegaan zijn: Bosrietzanger, Fitis, Houtduif, Pimpelmees, Vink

Voor veldleeuwerik lijkt 2019 een piekjaar geweest te zijn, het aantal is nu weer ongeveer op het oude niveau.

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	181	407	393	377	354
soorten	56	77	69	61	73
broedend	45	63	57	47	48

Kortewegsbos, door Aleid Nijhof

Het jaar 2020 was min of meer te vergelijken met de voorgaande jaren. Enkele soorten zijn in grotere aantallen waargenomen, andere soorten zijn minder geteld.

Opvallende stijger is ook hier de fitis. Andere soorten die in duidelijk grotere aantallen zijn geteld zijn zwartkop en roodborst. De fuut en de knobbelwaan lieten het dit jaar afweten. Een bijzondere waarneming is de tureluur als broedvogel. De blauwborst kon weer eens geteld worden.

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	528	504	472	512	497
soorten	74	66	68	72	68
broedend	66	60	53	63	53

Elperstroom

Voor het derde jaar is de Elperstroom meegenomen in de inventarisaties. De resultaten van 2020 zijn vergelijkbaar met 2019. Opvallend was de waarneming van de raaf. Heel langzaam verschijnen er meer broedparen in onze gebieden. Ook een waarneming van de fluitser mag bijzonder worden genoemd. Deze vogel broedt vooral in hooggaand bos, maar ook wel in dicht rijshout

jaar	2018	2019	2020
territoria	419	512	505
soorten	68	66	64
broedend	57	59	57

Lonerdiep-zuid

Het Lonerdiep-zuid is voor de 2e keer apart geteld (2019 en 2020); voorheen werd Lonerdiep-Zuid en Noord als een gebied geteld. Opvallend is toch wel dat er duidelijk minder territoria, soorten en broedende soorten zijn vastgesteld in 2020.

Opvallende afnames zijn er van Wilde eend (14-6), Koekoek (6-2 maar was 6 wel realistisch?), Grote bonte specht (12-6), Grauwe klauwier (9-0) , Wielewaal (4-1), Bosrietzange (23-14), Grasmus (102-43), Roodborsttapuit (16-6), Graspieper (18-9), Geelgors (22-14), Rietgors (31-15), Appelvink (3-0), Kneu (3-0), Gele Kwikstaart (3-0).

Vooraf de afname van de Grauwe klauwier heel opmerkelijk; we hebben geen broedgeval vastgesteld in 2020.

	2019	2020
territoria	567	462
soorten	72	61
broedend	63	50

Kampsheide, door Nico Rommes

Ondanks het ingrijpende gekap is het resultaat beter dan alle voorgaande jaren. Toch kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat de daling van het aantal meesjes en goudhanen mede te wijten is aan deze forse uitdunning. De glanskop en de vuurgoudhaan die daar vorig jaar nog zongen waren afwezig. Zwarte mees, koolmees en pimpelmees zijn er wel maar iets geringer in aantal.

De boomklever daarentegen rukt verder op, met 9 paar is die niet eerder zo prominent aanwezig geweest. Ook de boomkruiper laat zich niet onbetuigd.

Op het ven was de dodaars er met jongen en de nijlgans en grauwe gans deelden in elkaars buurt hun nestplaats. De eenden waren vertegenwoordigd met de wilde en de kuif. Leuk is de komst van de kleien karekieten de bosrietzanger in de boorden van het ven.

De groene specht was er volgens de gegevens met 3 territoria. Ook hier plaats ik wat vraagtekens bij. *2 territoria liggen erg dicht bij elkaar!!!*.

Een totaal aantal van 2 voor het hele gebied is gelet op de fusieafstand volgens mij het maximum.

De houtsnip is terug van weggeweest. Hij vierde zijn lustrum in dit gebied, ik hoop dat hij er volgend jaar weer zijn Dies natalis viert.

De grasmus scoort zijn hoogste aantal met 12 paar dit jaar, de heggenmus laat het dit jaar bij slechts 2 paar.

Ook de huismus doet het goed maar feitelijk is dit gesmokkeld, ze zitten onder de pannen bij de boerderij aan de ingang net als de zwaluwen. Maar er zijn slechter tijden geweest voor deze vogels.

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	320	344	279	333	350
soorten	60	50	55	58	60
broedend	52	43	47	50	51

Geelbroek Noord en Zuid, door Nico Rommes

Het gebied was/is erg droog. Vanaf ca 15 maart werd het langdurig droog. Tot nu toe hoort 2020 tot de 5% droogste jaren. Daar waar ik in eerder jaren gewend was om slechts geschoeid met hoge laarzen door het riet en het natte hoge gras te waden konden we dit jaar wederom volstaan met slippers. De beoogde vernatting gaat blijkbaar erg moeizaam hetgeen plaatselijke protesterende boeren niet slecht zal uitkomen. Ik weet niet of het door de corona komt, maar dit jaar heeft het hoogste aantal territoria :806. Alvorens nu in luidkeels gejubel uit te barsten is enige terughoudendheid op zijn plaats. Ik heb hier en daar wat opmerkingen bij de resultaten. Ik heb het aantal fazanten en ooi-evaars al wat gereduceerd, maar ook bij andere soorten zijn enige relevante vragen te stellen.

Een nadere beschouwing van de genoteerde waarnemingen is gepast. Verheugend is het om te zien dat de grauwe klauwier(5) en de blauwborst(14) in opmars zijn. De Klauwier doet het ook op andere plaatsen goed, de ingezette trend van voorzichtige stijging blijft doorgaan.

Er waren wel kwartels maar geen kwartelkoning. Ik heb niet vernomen dat iemand van ons heeft deel genomen aan de jaarlijkse Crex telling. Deze gewoonte die stamt uit vroeger jaren maar is er de laatste jaren bij ingeschoten. De torenvalken hebben gebruik gemaakt van 2 kasten in het gebied en ook op een 3^e plaats langs de ruimsloot heeft er een gebroed.

Mede als gevolg van de droogte is het aantal watersnippen beperkt gebleven tot 3 paar. De tijden met 15 paar liggen al ver achter ons. Ze foerageren door het hele gebied, maar de nesten zijn aan de overzijde van de Geelbroekerweg. De weidevogels die ook vroeger zo talrijk waren zijn er nog in erg kleine aantallen. Het maaien van de pitrus zal zeker voor deze vogels zeer welkom zijn..

De koekoek liet zich alom horen en dat heeft als gevolg dat het onwaarschijnlijke aantal van 5 territoria is genoteerd. Dat is onmogelijk correct. Met een fusieafstand van 1000 m is een aantal van 3 al veel.

De boeren- en huiszwaluwen zijn net als de kerkuil te vinden bij de schaapskooi.

Het aantal boompiepers (40) is erg hoog en wordt slechts overtroffen door de graspiepers(42).

De winterkoning(27) die in aantal vorig jaar(43) erg hoog was is nu weer terug naar het gewone aantal.

Het paapje doet het goed met 6 paar, maar haalt nog lang niet het aantal van 15 uit de vorige eeuw.

Het aantal roodborsttapuiten(27) is niet eerder zo hoog geweest.

De Grote lijster heeft zich met 5 paar genesteld in dit gebied.

Het was al een goed gebied voor merel en zanglijster maar nu ook voor de grootste van deze soort. Het is wel eerder gebeurd zoveel sprinkhaanzangers (17) maar als je de kaart bekijkt dan zijn ook hier wel vragen bij te stellen. De fusieafstand van 200 m geeft aan dat er waarschijnlijk 5 teveel zijn ingevoerd. Helaas is de kleine karekiet(5) wat achtergebleven. Met 4 spotvogels wordt de stand verder gestabiliseerd. Nog niet eerder waren er zoveel grasmussen(78), maar ook nog nooit zoveel wiewelwalen. Het gaat goed met deze soort in onze contreien maar 6 paar in Geelbroek lijkt mij wat veel. Waarschijnlijk is er een afkomstig uit het Lageveld(daar zijn er 2) en een uit Graswijk. Dan nog is 4 een hoog aantal. Met een hoogste aantal van 44 Rietgorzen sluiten wij dit BMP seizoen in Geelbroek af.

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	666	183	703	745	806
soorten	76	75	73	75	74
broedend	67	65	63	63	64

Zuidhijkerzand, door Nico Rommes

Hoewel het er naar uitzag dat dit jaar kon worden bijgeschreven als het Corona-jaar zonder waarnemingen, is er toch voldoende door kwetsbare ouderen en dito jongeren waargenomen om een redelijk resultaat voor de BMP vast te kunnen stellen.

Voor de oplettende lezertjes bijgevoegd de uitkomsten van onze BMP-rondes op het Zuidhijkerzand dit 2020. Opvallend is de verdubbeling van het aantal Nachtzwaluwen(2) en de gestage groei van het aantal Wielewalen(4). Hier valt bij op te merken dat verleden jaar er ook sprake was van 4 territoria. Maar door Lukas is toen een erg fraai geweven nest van deze vogel gevonden in een eik naast het fietspad, Dat is dus net buiten ons gebied. Een soortgelijk nest hangt dit jaar in een boom aan de noordzijde. Ook in ZHZZ zit nog een wielewaal. Gelet op de grote fusieafstand(500m) is er enige ruimte voor twijfel tussen 3 dan wel 4 paar.

Het aantal vogels, ouders met jongen(10), die wij recent op onze wandeling zagen neemt wel elke twijfel weg. Dit gebied is een favoriete plek voor deze mooie vogel. Ook nieuw in het gebied is de raaf. Die is hier al in eerdere jaren gesignaleerd o.a. bij de resten van een dood schaap.

Dit jaar heeft er zich een paar gevestigd. Dat paar met hun jong is op de eerder vermelde tocht door ons waargenomen. De fluiter, de staartmees, de glanskop en de wilde eend zijn dit jaar niet gesignaleerd. Helaas zijn de 2 draaihalzen die in het ZHZZ zaten niet in het door ons dit jaar getelde gebied waargenomen. Per saldo is het aantal soorten(55) bijna gelijk gebleven.

	2016	2017	2018	2019	2020
territoria	255	274	296	302	275
soorten	56	56	54	57	56
broedend	46	46	45	50	48

Loon-Taarlo

Het agrarisch gebied tussen Loon en Oudemolen bestaat hoofdzakelijk uit akkerland, afgewisseld met enkele weilanden, bosjes, veentjes, houtwallen en een klein heideveld. Het landschap heeft een besloten tot halfopen karakter, de open essen ten noorden van Loon en Taarlo vormen hierop een uitzondering. Van in totaal 53 soorten kon een territorium worden opgevoerd. Ten opzichte van 2016 (zie ook bijlage 1) namen 9 soorten iets af (alleen bij de Kievit een sterke afname) en verdwenen er vier (Patrijs, Dodaars, Sperwer en Goudvink). Daar staat tegenover een toename bij 14 soorten (sterkere toename bij Huismus, Grote Lijster, Witte kwikstaart en Braamsluiper) en maar liefst 8 nieuwe soorten (o.a. Waterral, Koekoek, Spotvogel, Torenavalk, Wielewaal en Blauwborst). Het gebied is goed bedeed met soorten van de Rode lijst (verspreiding zie bijlage 2) en Oranje lijst: 15 soorten van de Rode lijst (Wulp, Koekoek, Torenavalk, Wielewaal, Matkop, Veldleeuwerik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Spotvogel, Grote Lijster, Huismus, Ringmus, Gele kwikstaart, Graspieper en Kneu) en 4 soorten van Oranje lijst (Waterhoen, Scholekster, Kievit en Spreeuw). Per terrein-/biotooptype wat bijzonderheden/veldimpressies.

Veentjes

	2016	2020
territoria	205	270
soorten	46	47
broedend	39	46

Lofar, door Roelof Manting

Het BMP onderzoek in 2020 in ons plot laat een rustig stabiel beeld zien. Ik vergelijk de aantallen met 2019 en 2014 (2014 willekeurig gekozen)

De Knobbelzwaan, Grauwe Gans gaven vergelijkbare aantallen met voorgaande jaren.

Zomertaling is met 1 territoria ook aanwezig, in 2014 waren dat er nog 2. Toch wel opvallend aanwezig dit jaar in het gehele gebied. Buiten ons plot waren regelmatig enkele paartjes te zien. Tijdens een telronde vonden we nog de resten van predatie door Vos of Slechtvalk?

Krakeend neemt volgens mij toe in aantallen, het blijkt niet uit de BMP telling. Wellicht goed om nog eens te kijken naar onze manier van tellen.

Kuifeend en Wilde Eend stabiel, geen Slobeend vastgesteld (wel aanwezig). Dodaars met 2 vastgestelde territoria stabiel (vorig jaar 3, in 2014 1 territoria). Fazant is zoals vorig jaar goed aanwezig met 6 territoria. In 2014 slechts 3 territoria vastgesteld.

Roerdomp heeft denk ik wel een maximaal aantal van 2 territoria in ons plot. Zoals ook in 2019, maar in 2014 nog geen enkele. Op waarneming.nl wordt de vogel vaak genoemd, en later met uitgevlogen juveniele exemplaren ook regelmatig gezien. Een succes in het Lofar.

Bruine Kiekendief was in 2014 ook nog niet vastgesteld. Maar de laatste jaren broedend aanwezig op een vaste stek bij het 'stenen huisje'. Helaas is er geen sprake van een succesvol broedsel. Net als vorig jaar zijn er geen jongen uitgevlogen. Wellicht hebben de droge weersomstandigheden hier invloed op.

De Grauwe Kiekendief werd ook jagend waargenomen. Geen territoria in ons gebied, wellicht broedend aanwezig in omgeving Nieuw Buinen.

Het aantal Waterrallen was lager dan vorig jaar, 8 t.o.v. 13 broedterritoria. Niet verontrustend, wellicht dat ongunstige weersomstandigheden invloed hebben gehad.

De Kwartelkoning is, zoals ook vorig jaar, niet vastgesteld. In 2014 nog 3 exemplaren.

Kwartels waren goed aanwezig. Er zijn 6 territoria vastgesteld, hetzelfde als vorig jaar. Een onderzoeker die jaarlijks komt om onderzoek naar deze vogel te doen, had behoorlijke aantallen gevangen in het gehele gebied. Kievit heeft vergelijkbare aantallen zoals in vorige jaren. Ik denk dat er heel erg weinig broedsucces is.

En met 4 territoria geldt dit ook voor de Grutto. Waarschijnlijk geen broedsucces. Watersnip stabiel, al hadden we in het vroege voorjaar meer vogels dan normaal gezien. Geen toename.

Tureluur stabiel. Wulp was vorig jaar afwezig, nu met zekerheid 1 territoria vastgesteld.

Baardmannetjes zijn in 2014 niet vastgesteld, de laatste jaren met 2 a 3 broedterritoria wel aanwezig. Een vogel die slechts op enkele plekken in Drenthe broedt.

Fitis stabiel met 5 broedterritoria, zoals ook vorig jaar. Iets minder Rietzangers dan vorig jaar (8 t.o.v. 12). Meer dan in 2014 (2) Opvallend veel Bosrietzangers aanwezig. Dit is volgens mij ook buiten ons telgebied een feit. Dit jaar 21 t.o.v. 16 territoria in 2019. Maar nog altijd minder dan in 2014 (31 territoria!) Er is geen Sprinkhaanzanger aangemerkt. Althans geen territoria. Wel aanwezig, maar buiten ons plot.

De Grasmus laat een negatieve trend zien. In 2014 nog 40 territoria, in 2019 30 territoria. En vorig jaar slechts 20 territoria.

Blauwborst was opvallen goed aanwezig. Vorig jaar 8 territoria, en in 2020 maar liefst 18 territoria. Dit is vergelijkbaar met de aantallen in 2014 (16 territoria)

Vergelijkbaar met de Blauwborst zijn de aantallen voor Gele Kwikstaart. In 2020, 2019 en 2014 respectievelijk 30, 17 en 39 vastgestelde broedterritoria.

Graspieper was met 31 territoria goed aanwezig, een positieve trend t.o.v 2019 en 2014.

Voor Rietgors geldt dit ook: 42 territoria t.o.v. 28 territoria vorig jaar. Een opmerkelijke stijging. In het totaal 375 vastgestelde territoria.

Stenuilen in Rolde en omgeving in 2020, door Lukas, Hettie, Bert , Gijs en Nico

Het ambassadeurschap van de gemeente Aa en Hunze en de samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe heeft aardige resultaten opgeleverd voor de bekendheid van de steenuil in de gemeente. Op verschillende adressen zijn of worden nog aanpassingen gedaan in het erf en zijn kasten voor de uiltjes geplaatst.

Het jaar is veelbelovend gestart met 14 territoria op de verschillende plekken. Niet al deze plekken zijn exact bekend. Alleen de bezetting in de kasten kan door ons bijgehouden worden.

Er zijn een paar nieuwe locaties bij gekomen.

Door de lockdown maatregelen zijn niet alle kasten door ons gecontroleerd maar de bewoners van de erven waar de kasten hangen hebben ons geïnformeerd over het mogelijke gebruik door de steenuil van de kasten.

Net zoals in de afgelopen jaren zijn de uiltjes weer geringd door Rinus Dillerop.

Een kast in Balloo, die al een paar jaar door de uil is gebruikt, is nu overgenomen door een gekraagde roodstaart. Deze vogel had de opening van de kast aangepast aan zijn geringere omvang.

De uil was verhuisd naar een nieuwe kast bij de burens en heeft daar 3 eieren gelegd. Helaas is de dame daarna waarschijnlijk gepredeerd. De uilenkast bij Dineke Dunning is volop benut. We hebben daar 5 jongen geringd. We waren nog net op tijd om Dineke via een serie foto's van het ringen kennis te laten maken met "haar" uiltjes inclusief het vrouwtje. Helaas is Dineke vrij kort nadien overleden. Balloo is een aardige dame en een grote vriendin van de steenuil armer.

Volgens onze geluidsrondte, die dit jaar in Balloo ook is geregistreerd door RTV Drenthe, zit er nog een uilenpaar verderop in de buurt van de Balloohoeve.

Verderop in Balloo aan de Hemweg zitten nog twee paar uiltjes. Een paar heeft in een kast drie jonge kuikens voortgebracht. Die jongen en het vrouwtje zijn ook geringd.

Het andere paar nestelt waarschijnlijk onder het dak van een boerderij verderop.

In Anderen zitten meerdere paartjes. De bekendste is de uil op het Oldend. Menig vogelaar heeft "de uil op de schoorsteen" op de foto gezet. Aan dit huis wordt volop verbouwd. Er wordt gewacht met de noodzakelijke ingrepen aan de schoorsteen tot de uilen vliegvlug zijn.

De uil op het Nijend heeft besloten om een andere nestplaats te gebruiken. Vorig jaar zijn daar haar jongen gepredeerd door een steenmarter. Nu is ze verhuisd naar een kast dichterbij de boerderij en heeft 4 jongen grootgebracht.

Er is aan de Oostkant van Anderen nog een derde paar. Regelmatig wordt daar door verschillende mensen de uil gehoord.

In Amen is de boerderij waar een uil zat verkocht en ook daar wordt nu volop verbouwd.

Er hangen voldoende kasten in de omgeving om de uil een alternatief te bieden. Wat verderop zat vorig jaar een uil in een oude kast op het erf.

Helaas was dat dit jaar niet meer het geval.

Aan de rand van het dorp is nog steeds iets uitzonderlijks aan de hand. Op deze plek heeft een uiltje, oorspronkelijk afkomstig uit Slagharren, jaren aaneen gebroed en veel jongen grootgebracht. Een paar jaar terug is zij op 11 jarige leeftijd overleden. Haar plaats is ingenomen door een paar andere. Voor het 3^e jaar aaneen zitten er nu in een kast 2 broedse uiltjes gezamenlijk op onbevruchte eieren. Dat gebeurt vaker. In ca 2 % van de broedgevallen komt dit voor.

Een van beide uiltjes is vorig jaar na het broedseizoen vertrokken en is op ca 30 km afstand teruggevonden. Dit jaar heeft een ander vrouwtje haar plaats ingenomen, zodat ook nu weer een duo op eieren zat. Ook nu weer was geen van de eieren bevrucht. Nadat een van beide dames was vertrokken heeft het achtergebleven uiltje een van de eieren verorberd. De resterende 5 eieren zijn verwijderd.

In Eldersloo is wel een territorium vastgesteld maar geen nest gevonden.

Al een paar jaar wordt er gemeld dat er een uiltje zit in Ekehaar. Er hangen daar de nodige kasten maar geen van deze kasten is bij een uil in gebruik. Dit jaar zijn in een oude schuur, dichtbij de plekken waar hij regelmatig gezien is, resten van een steenuileieren gevonden. Deze plek zal volgend jaar in de gaten worden gehouden.

In Eleveld en Geelbroek waar jaren aaneen een uil heeft gebroed op 2 plekken wordt af en toe een uil gehoord maar een vaste stek is er niet meer. Jaren aaneen heeft een steenmarter verschillende kasten daar gebruikt. De laatste 2 jaar is er geen hinder van dit dier meer ondervonden. Het gebied trekt dus nu wel belangstelling bij de uil en zal mogelijk in de komende tijd weer een uilen paar herbergen. Er hangen net als in Geelbroek voldoende kasten.

Alles bijeen genomen kan geconstateerd worden dat het Steenuil bestand in de loop van de jaren langzaam groeit. Het blijft echter in deze streek een kwetsbare soort die de nodige aandacht zal blijven vergen.

Huiszwaluwen

Aantallen bezette nesten.

De resultaten per jaar zijn niet altijd goed vergelijkbaar, omdat er nogal eens werkzaamheden worden uitgevoerd aan het dak.

Mocht je overwegen om een kunstnestje te plaatsen, dan is het belangrijk dat

1. het qua vorm echt een huiszwaluwnestje is;
2. de vogeltjes een vrije aanvliegroute hebben; dat
3. er (liefst klei-)modder voorradig is vanaf half april om de binnenkant en de vliegopening te behangen;
4. het nestje moet zó tegen de dakrand geplaatst worden dat het niet in de middagzon komt. Informatie staat wel op internet of is zo nodig te krijgen via de Vogelwerkgroep van de KNNV/IVN Assen.

jaar	2016	2017	2018	2019	2020
Eleveld	58	71	35	36	25
Ekehaar	23	12	13	13	16
Nijlande	2	2	2	2	3
Eldersloo	32	18	26	28	10
Amen	20	12	10	13	40 (incl Amerweg)
Marwijks-oord	14	18	16	13	5
Papenvoort	41	67	53	57	52
Vredenheim	7	12	9	6	6
Grolloo	53	63	55	46	28

Huiszwaluwen Loon:

Zoals elk jaar zijn ook nu weer - juli 2020 – het aantal bewoonde nestjes van Huiszwaluwen geteld in Loon. Els van Dijk en ik, Marian Blom, zijn in een paar uur tijd het hele dorp rondgelopen en hebben met onze verrekijker menig nieuwsgierige blik geworpen. Hier en daar hebben we een bewoner gesproken; altijd leuk om hun ervaringen met de HZ te horen.

Zoals we al vermoedden is het aantal nesten dit jaar minder dan voorgaande jaren.

We komen nu op 40. Vorig jaar was een topjaar met 61. We hebben dus 1/3e ingeleverd. We kunnen als mogelijke redenen aanvoeren: de erg lange warme droogte dit voorjaar toen er nieuwe nestjes gebouwd moesten worden en/of oude opgeknapt; de zandgrond hier die geen goed bouw materiaal biedt en misschien ook het teruglopend aantal actieve vee-, varkens-, paardenbedrijven, waardoor er minder insecten boven het dorp rondhangen.

We zetten de scores even op een rij; adres met huisnummer en daarachter het aantal nesten.

Asserweg 1	1
Asserweg 2	4
Asserweg 3	5
Asserweg 7	1
Balloërweg 3	1
Balloërweg 5	1
Eustringerweg 3	2
Gasterenseweg 7	1
Kampweg 2	2
Koeweg 6	12
Lonerbroekweg 3	2
Lonerbroekweg 5	1
Lonerbroekweg 9	1
Lonerbroekweg 11	4
Lonerseweg 6	1
Markeweg 1	1

Plantenwerkgroep

In 2020 is de plantenwerkgroep niet erg actief geweest. Oorzaak hiervan zijn natuurlijk de maatregelen met betrekking tot de Corona pandemie. Onze werkgroep gaat er meestal op uit als groep. Dat zijn dan vaak meer dan 10 personen en het was al snel onmogelijk om activiteiten uit te zetten zoals we dat de afgelopen jaren steeds hebben gedaan.

Meestal bespreken we aan het begin van het seizoen welke activiteiten we het aankomende seizoen willen oppakken. Dit betrof onder meer de inventarisaties op Tichelhûs, een veld waar één van de bovenloopjes van het Taarlose diep ontspringt (Smalbroekerloopje). Het ligt tegen het Ballooërveld aan, zo'n beetje daar waar langs het fietspad wat langs de westkant van het Ballooërveld loopt en waar de grote watermeter staat. De plantenwerkgroep heeft daar een aantal vaste plots liggen waar we minimaal twee keer per jaar inventariseren.

We hebben wel nog nét voor de eerste lockdown een poging gedaan om deze plots, PQ's genoemd (Permanente Quadraten) terug te vinden. Ze zijn gemarkeerd met roestvrijstaal plaatjes welke plat op de grond op twee hoekpunten van iedere plot liggen, die ieder 4 m² groot zijn. In 2019 zijn alle pq's voor het laatst geïnventariseerd. Voor 2020 was besloten nog een select aantal pq's te bemonsteren. Echter door het maaien van het jaar ervoor zijn deze plaatjes inmiddels bijna niet meer terug te vinden voor de eenvoudige me-

taaldetector waar we over beschikken. Ze liggen óf te diep óf ze zijn weggemaaid. We hebben toen afgesproken om deze met meer geavanceerde apparatuur weer op te zoeken, alleen, toen kwam de lockdown er tussen. Wel hebben we aan het eind van de zomer nog het oostelijk gebied waar veel draadgentianen en kleine zonnedaauw voorkomen kunnen inventariseren.

Bij het verlaten van het terrein werden we nog verrast door de aanwezigheid van een zwarte ooievaar, die eerder en later in die periode nog op andere plekken in het Drentse Aa gebiedesignaleerd is.

Ook hebben we voor andere activiteiten Tichelhûs bezocht. Zo hebben we twee maal ondersteuning verleend aan de Natuurgidsenopleiding (NGO) die op dit moment loopt. Eenmaal is daar een cursus plantendeterminatie georganiseerd waarbij een paar werkgroepleden samen met Willem Braam IVN-er en WFD bestuurslid en zeer groot plantenkenner, de studenten in de praktijk hebben laten kennismaken met het werken met een flora. Dit allemaal met inachtneming van de toen geldende maatregelen om met groepen buiten te zijn.

Op het Tichelhûs groeien sinds een paar jaar ook Klokjesgentianen. De populatie is na eerste vestiging in 2016 door een aantal individuen spectaculair gegroeid en vanuit de plantenwerkgroep zijn we zeker geïnteresseerd in het eventuele voorkomen van het Gentiaanblauwtje. Op het nabijgelegen Ballooërveld komt dit zeldzame vlindertje wel voor, wat te zien is aan de afzetting van vlindereitjes op de knoppen van in bloei komende planten. Op het Tichelhûs, hemelsbreed nog geen 800 meter van de plek op het Ballooërveld, zijn nog geen eitjes gevonden.

Een drietal studenten van de NGO hebben een klein onderzoekje gedaan naar het voorkomen van één van de factoren die een rol spelen in de voortplantingscyclus van het Gentiaanblauwtje, namelijk knooppieren en dan met name de Bossteekmier.

Langs een tweetal lijnen in het gedeelte met de Klokjesgentiaan (hier was gelukkig nog niet gemaaid) is gezocht naar nesten van deze mier en ze zijn ook gevonden. Deze activiteit werd ondersteund door Diliaan Welink, binnen IVN/KNNV Assen dé autoriteit op het gebied van mieren en een werkgroep lid van de plantenwerkgroep, Janien Kamps, die (niet geheel toevallig) een aantal jaren geleden onderzoek heeft gedaan naar het Gentiaanblauwtje in verschillende natuurgebieden in Drenthe.

Aan alle voorwaarden op één na is dus voldaan, de waardplant is er, de Bossteekmier is er, het ontbreekt alleen nog aan een voedselplant voor de vlinder. Dat is in belangrijke mate Dopheide. Daarvan zijn nog maar een paar planten te vinden op het Tichelhûs, maar die populatie breidt zich in ieder geval uit. Het blijft dus nog even afwachten....

Verder is een toch wel bijzondere vondst van een jaar eerder teruggevonden. Er staan namelijk twee exemplaren van Parnassia op het Tichelhûs. Onbekend is nog welke genetische variant het hier betreft. Waar we in het vorige verslag nog melding hebben gemaakt van het bestaan van pilvaren op het Tichelhûs, hebben we helaas moeten constateren dat de overvloedige begroeiing door met name Mannagras, dit plantje van het Tichelhûs is verdwenen. Mannagras houdt wel van voedselrijk water en de plek waar het varentje stond wordt

jaarlijks flink overstroomd door landbouwwater wat door het gebied heen stroomt als afwatering van onder andere de Loner es.

Ook hebben we op gepaste afstand tijdens een periode dat we met plm 10 personen tegelijk buiten konden zijn, weer een kmhok voor Floron geïnventariseerd.

Ditmaal was dat een kmhok bij een gaswinlocatie tussen Witteveen en Garminge. Het leuke was hier dat het overgrote deel van het terrein vlak bij de locatie ooit was ingezaaid met een commercieel zadenmengsel, maar dat er aan de weg er naartoe toch een vrij zeldzame sedum is aangetroffen (*Sedum sexangulare* / zacht vetkruid).

Verder hebben we voor zover mogelijk ook weer deelgenomen aan een aantal activiteiten van de werkgroep Florakartering Drenthe (WFD). Zo zijn terreinen in en rond Roden en in en rond Klazienaveen bezocht en geïnventariseerd t.b.v. Floron.

(Foto Parnassia: Wytze Wybenga, Cindy de Jonge, andere foto's: Cees van Roozendaal)

Natuurwerkgroep

Ook hier heeft de Coronapandemie de groep parten gespeeld.

In het voorjaar is de groep nog 7 keer aan het werk geweest in de treinen van Staatsbosbeheer. In het najaar is dat beperkt gebleven tot 4 keer.

Een vlotte start in 2021 zat er helaas nog niet.

Nieuwsbrief

Ook in 2020 is onze Nieuwsbrief weer maandelijks verschenen.

Met gemiddeld 7 pagina's werden komende activiteiten onder de aandacht gebracht, korte verslagen gepubliceerd, werden waarnemingen van de leden gedeeld en vragen beantwoord en werd een van de leden aan het woord gelaten.

Verder was er aandacht voor bijzondere activiteiten, Invasieve exoten en hetgeen er op landelijk gebied gebeurde.

De redactie van de Nieuwsbrief was in handen van Ton van de Vis en Theo de Grijjs.

Februari 2021

1) Van de redactie:
Hoewel we nog steeds de natuur in mogen en dat gelukkig ook in groot aantal doen, is er nog weinig te organiseren. De agenda blijft daarom open tot er weer meer mogelijk is. Ter compensatie plaatsen we dan maar wel langere artikelen, die toch de angstkien leestbaar zijn. Dus ga er eens rustig voor zitten, maar doe dat 's avonds en ga er overdag lekker op uit, want de eerste zonnestralen en de vogels jubelen je 's morgens al weer het bed uit.

Overigens: Foto's bij art. komen zijn van de auteur, tenzij anders vermeld.

In memoriam:

Marjke Aalders door Peter Klomp.

Op woensdag 27 Januari is ons oud KNNV lid Marjke Aalders overleden en op de woensdag daarna hebben een aantal leden die chemo-afslachtingen kunnen bijwonen.
Marjke zullen we ons toch vooral herinneren als de helft van het paar Bert en Marjke want zij overleedten eigenlijk kort na elkaar. Marjke nam haar bij het stekende, u twaalfde deel voor haar rekening. Bert had meer vertagen woensdags, zaterdag, de woensdag was Bert coördinator voor de Vogelwerkgroep van 1994 tot 1998 maar voerde Marjke de agenda, notulen etc. Het laatste voor de periode dat Bert als voorzitter van de afslachting optrad bij het organiseren van hun herkomende soorten langs vogels (schutten). Bert na de voorgrond met Marjke daar pal achter, maar Bert is het gemaal houdend.

Marjke had ook een journalistische en artistieke kant en met name de tekeningen waarmee zij haar verslagen voor de toenmalige Lusterkrant en ook andere waren daarvan een mooi voorbeeld. Sinds 1991 is zij lid geweest van de Vogelwerkgroep. In de eerste jaren meedrukkend met de inventarisatiegroepen en later meer dochterend aan specifieke projecten als de WAO, Januariafing, de PTT tellingen of de Ekster telling in Poort. Al tijd samen met Bert afvaardigd.

Het was niet de laatste jaren de merkte een steeds grotere rol op het gebied – ook in de natuur het zo maar verwerende – met het kalmte neerwaaien van de overtuiging op die vroege morgen dat Marjke uit het leven is weggegaan.

